

KINDERLOOS

Een steeds hoger percentage vrouwen in Nederland blijft kinderloos. Sommigen kiezen heel bewust voor een leven zonder kinderen, anderen zijn er door medische problemen toe veroordeeld. Drie vrouwen vertellen waarom ze geen kinderen hebben. Ruta (40) probeerde acht jaar lang zwanger te worden en onderging vijf ivf-pogingen. Uiteindelijk besloot ze afscheid te nemen van haar kinderwens en een nieuwe richting aan haar leven te geven. Priscilla (43) is heel bewust kinderloos gebleven, maar haar omgeving had daar de nodige moeite mee. Tamara (32) wilde eerst geen kinderen, toen wel, en nu twijfelt ze heel erg...

Foto: Angeline Swinkels

Ruta moest haar kinderwens vaarwel zeggen

**'WE ZIJN ER TÉ
LANG MEE BEZIG
GEWEEST'**

Naam: Ruta Puylaert
Leeftijd: 40
Woonplaats: Utrecht
Beroep: natuurgeneeskundig therapeut

'Op een gegeven moment vroeg ik me niet eens meer af of ik het eigenlijk nog wel wilde'

Ik was anderhalf toen ik vanuit Eritrea naar Nederland kwam, gevluht voor de oorlog daar. Veel kan ik me daar niet meer van herinneren. Eigenlijk voel ik me vooral hartstikke Nederlands.

Ik ben nooit een echt meisje-meisje geweest dat alleen maar 'vadertje en moedertje' wilde spelen. Met dat soort dingen was ik gewoon niet zo bezig. Maar in mijn tienerjaren kwam ik een leuke jongen tegen en eigenlijk verliep alles volgens het boekje. We werden verliefd, we trouwden en

op een gegeven moment denk je: het wordt maar eens tijd. Ik was tweeëntwintig, mijn relatie was goed en we wilden weleens kijken of we een kind konden krijgen. Het leek een logische volgende stap. Dus stopte ik met de pil.

Na een jaar 'proberen' werd ik wat onzeker. Mijn moeder had binnen no-time vijf kinderen gekregen en ik vond het toch vreemd dat een zwangerschap bij mij uitbleef. Daarom besloot ik maar eens een bezoekje aan de dokter te brengen. Ik onderging verschillende

onderzoeken, maar daar kwam weinig uit. Pas tijdens een kijkoperatie ontdekten ze dat mijn eileiders compleet verkleefd waren. Ze besloten de hele boel onmiddellijk weg te halen. Toen ik na die operatie wakker werd, had ik dus ineens geen eileiders meer. Heftig, maar ik was er niet volledig van ondersteboven. Nadat ze me hadden verteld dat ik niet meer op de natuurlijke manier zwanger kon worden, wezen ze me namelijk op de mogelijkheid van ivf. Alles was dus nog niet verloren, er was nog hoop. We hoefden onze kinderwens nog niet op te geven.

Automatische piloot

Verder was ik helemaal gezond, dus konden we vrijwel meteen aan de gang. Toen ik van de operatie was hersteld, wilde ik direct doorpakken. Nu zijn we toch bezig, dacht ik. Laten we er dan maar voor zorgen dat het ook wat oplevert. Op dat moment wist ik duidelijk nog niet wat me te wachten stond. Al die verschillende hormonen, behandelingen, prikjes, pillen, bezoeken aan de gynaecoloog... Ineens weet je precies wat ze bedoelen met de term 'medische molen'. En steeds weer die hoop, gevolgd door diepe teleurstelling. Het is zenuwslopend. Toch zet je de knop elke keer snel weer om: goed, het is weer niet gelukt, maar de volgende keer kan het zomaar wél raak zijn.

Ik heb vijf volle behandelingen ondergaan. Je krijgt er eigenlijk maar drie vergoed, maar toen wij tussendoor van zorgverzekering wisselden, kregen we ineens nóg drie behandelingen. Op dat moment vroeg ik me niet eens meer af of ik het eigenlijk nog wel wilde. Je gaat

gewoon verder op de automatische piloot en je wilt resultaat zien. Je bent al zó lang bezig, het voelt alsof er geen weg terug is. Eigenlijk kan ik me ook weinig meer herinneren van die periode. Alsof ik het allemaal niet heel bewust heb meegemaakt.

Keuze

In totaal zijn we acht jaar bezig geweest. Bij de vijfde behandeling gebeurde er bij ons allebei wat. We zaten in Gent, want daar zou de behandeling plaatsvinden omdat het slagingspercentage daar hoger was. In een café hadden we eens een écht

'Na de laatste behandeling kwam er een soort rust over me heen. Dit was het dan'

Onvruchtbaarheid

Vruchtbaarheidsproblemen komen veelvuldig voor en kunnen diep ingrijpen in de levens van de betrokkenen. De oorzaak kan zowel bij de man als bij de vrouw liggen, of bij beiden. Soms valt de oorzaak ook niet te achterhalen. In veel gevallen kan een vruchtbaarheidsbehandeling uitkomst bieden.

De meest voorkomende oorzaken van verminderde vruchtbaarheid bij vrouwen:

- Een hormoonstoornis, die leidt tot problemen met de cyclus
- Afgesloten eileiders
- Verklevingen aan eileiders of eierstokken
- Endometriose (het baarmoederslijmvlies bevindt zich ook buiten de baarmoeder)

De meest voorkomende oorzaken van verminderde vruchtbaarheid bij mannen:

- Geen of te weinig levende zaadcellen
- De zaadcellen zijn niet beweeglijk genoeg
- De zaadcellen hebben een afwijkende vorm
- De aanwezigheid van bepaalde antistoffen
- Een hormoonstoornis
- Afgesloten zaadleider
- Niet-ingedaalde zaadballen

Kijk voor meer informatie en mogelijke behandelingen op de website van Freya, de patiëntenvereniging voor mensen met vruchtbaarheidsproblemen: www.freya.nl.

goed gesprek. Voor het eerst vroegen we ons af: willen we dit eigenlijk wel? Het was onze op één na laatste kans. Na behandeling nummer zes zou het definitief zijn en konden we officieel geen kinderen krijgen.

Op dat moment besloten we de touwtjes zelf in handen te nemen. Ik zou die vijfde behandeling nog ondergaan, maar dit was de laatste. Geen zesde poging meer. Als het nu niet lukte, was het niet meant to be. Het was een soort psychologische keuze. We wilden deze beslissing zélf nemen en die niet aan de artsen overlaten.

Ook bij de vijfde behandeling ging het mis. Dat was opnieuw verdrietig, maar gek genoeg kwam er ook een soort rust over me heen. Dit was het dan. Het was eng om er een streep door te zetten, maar toch voelde het goed, als een bevrijding. Ik had er vrede mee.

Nieuwe richting

Toch brak er een roerige tijd aan. Ik raakte ineens mijn baan kwijt en mijn leven stond op zijn kop. Het voelde echt alsof de wereld onder mijn voeten vandaan zakte. Op dat moment realiseerde ik me ook dat ik niet gelukkig meer was in het dorp waar we woonden. Een prima plek om je kinderen groot te brengen, maar mij begon het te benauwen, dat hele 'ons kent ons'. Ik had er niks meer te zoeken. Ik wilde nu eens écht gaan leven en dat kon alleen maar als ik daar wegging. "Of je gaat mee, of ik ga alleen", zei ik tegen mijn man. Ik moest en ik zou gaan. Dus verhuisden we zo'n acht jaar geleden naar de binnenstad van Utrecht. Dat is een van de beste beslissingen van mijn leven geweest.

Ik had de kans om mijn leven opnieuw richting te geven en dat heb ik ook gedaan. Mijn man werd zelfstandig ondernemer en

ik ging opleidingen volgen: reflexzonetherapie en een hbo-opleiding medische basiskennis. Daarna begon ik een eigen praktijk in Utrecht. Al snel kwamen er veel zwangere vrouwen naar mijn praktijk voor een behandeling. Dat was puur toeval en ik vond het allesbehalve vervelend of confronterend. Het is juist fijn om iets te kunnen betekenen voor zwangere vrouwen, maar ook voor vrouwen met vruchtbaarheidsproblemen. Het blijft een thema in mijn leven, maar wel op een positieve manier. Het voelt heel relaxed en ik zie het echt als een cirkel die nu eindelijk rond is.

Taboe

Achteraf zie ik wel in dat ik te lang ben doorgegaan met die behandelingen. Mijn man zegt vaak: "We hebben toch een leuk leven?" En hij heeft gelijk. We hebben alles en we zijn gelukkig. Omdat ik geen kinderen heb, heb ik bepaalde beslissingen kunnen nemen die mij heel gelukkig maken. Ik kan nu alles uit mijn handen laten vallen en morgen besluiten om iets totaal anders te gaan doen. Die vrijheid voelt zo goed.

Ik vind het heel fijn dat ik de omslag heb kunnen maken en dat ik nu andere vrouwen kan helpen om stappen te zetten. Ik wil vrouwen laten zien dat er méér is. Dat ze niet ineens een 'halve' vrouw zijn omdat ze geen kinderen kunnen krijgen. Er rust nog steeds een taboe op het onderwerp kinderloosheid en ik vind het heel goed dat het steeds meer aandacht krijgt. Ik ben blij dat mensen - en zelfs publieke figuren zoals bijvoorbeeld Halina Reijn - er open over durven te zijn. Als iemand ernaar vraagt, ben ik ook gewoon eerlijk. Ik maak het niet mooier dan het is. Laten we eerlijk zijn en er met elkaar over praten. Dat lost al zó veel op. ►

Naam: Tamara Straatman
Leeftijd: 32
Woonplaats: Tilburg
Beroep: ondernemer

Foto: Eric Geurts

Tamara twijfelt nog over het moederschap

'IK GUN MIJN KIND EEN BETERE WERELD DAN DEZE'

'Zomaar, van de ene op de andere dag, had ik het gevoel: ik wil nú kinderen'

Vroeger wist ik het zeker: voor mij geen kinderen. Ik vond het maar lastige wezentjes, daar kon je helemaal niks mee. Al snel ontdekte ik dat kinderen niet per se van nature lastig zijn, maar dat het vaak heel erg aan de opvoeding ligt. Ik kom zelf uit een werkersmilieu, waar een paar dingen in het leven belangrijk waren: zuipen, vreten en feesten. Van opvoeding was vaak geen sprake en daar dacht ook niemand over na. Je nam gewoon kinderen omdat dat erbij hoorde. Al van jongs af aan was ik in gevecht met mijn omgeving. Ik twijfelde vaak aan mezelf, omdat ik meer uit het leven wilde halen dan de mensen om me heen. Ik werd steeds onzekerder en heb me in mijn jeugd vaak onbegrepen gevoeld.

Van mijn zestiende tot mijn drieëntwintigste had ik een

vaste vriend, maar ik wist zeker dat ik met hem geen kinderen wilde. We hadden vaak ruzie en hij was helemaal geen verantwoordelijk type. We pasten ook echt niet bij elkaar en onze relatie liep dan ook stuk. Wat kinderen betreft trok ik wel bij naarmate ik wat ouder werd. Ik vond ze bij nader inzien toch wel leuk en zag mezelf in de toekomst wel moeder worden. Zeker voor mijn vijfendertigste!

Opvlieger

Ik was al jaren vrijgezel, toen ik op een mooie voorjaarsdag een boekje zat te lezen in het zonnetje en ineens een soort 'opvlieger' kreeg. Zo voelde het echt. Het klinkt misschien heel gek, maar vanaf dat moment had ik het gevoel: ik móét kinderen en wel nú. Ik had op dat moment dus geen relatie, maar wel ineens een heel sterke kinderwens. Rammelende

eierstokken. Ik stopte toen ook met de pil. Dat wakkerde mijn moedergevoelens alleen maar verder aan, denk ik. Ik heb zelfs weleens gedacht: ik pluk de eerste de beste man van straat om me te laten bevuchten. Gelukkig heb ik dat niet gedaan!

Omdat ik alleen was en zo'n kinderwens had, besloot ik wel dat ik alles op de rails moest zien te krijgen. Ik moest het financieel gezien zo goed krijgen, dat ik met de komst van een kleintje parttime zou kunnen gaan werken. Ik zette mijn eigen bedrijf in biologische cos-

'Veel ouders hebben echt geen idee wat ze aan het doen zijn en dat vind ik kwalijk'

metica op. Inmiddels zijn de financiële vooruitzichten zo goed dat ik binnenkort de keuze zou kunnen maken om alleen voor een kind te gaan. Maar nu twijfel ik: wil ik wel een kind? Ik weet het gewoon niet zeker meer.

Respectloos

Ik ben nu tweeëndertig en alweer negen jaar vrijgezel. Natuurlijk heb ik wel scharrels en zo af en toe een serieuze date, maar de ware ben ik nog niet tegengekomen. Ik kan een kind alleen grootbrengen, daar heb ik vertrouwen in, maar het liefst zou ik ook een fijn gezinnetje willen.

En wat heb ik een kind te bieden? Ik geloof wel dat ik een kind zou kunnen opvoeden

tot een sterk persoon, maar de maatschappij waarin wij nu leven is ziek. Er is zo veel geweld en mensen gaan zo respectloos met elkaar om. Er wordt gerotzooid met voeding en je wordt gedwongen om je kind in te enten. Ik ervaar zo weinig vrijheid en compassie. Ik twijfel oprecht of ik een kind op deze treurige aarde wil zetten. Ik weet niet of ik dat een kind wil aandoen. Ik ben er dus nog steeds niet uit. Diep vanbinnen verlang ik naar een kindje, maar hoe sterk die innerlijke drang ook is, de wereld moet echt eerst wat mooier worden. Ik gun mijn kind iets beters dan dit. Ik kan ervoor zorgen dat mijn kind stevig in zijn of haar schoenen komt te staan, daar geloof ik in. Mijn bedrijfje loopt goed, ik leef

gezond, eet biologisch en vind normen en waarden belangrijk. Maar mijn kind zal toch ook de maatschappij in moeten. Ik kan een kind nooit voor honderd procent beschermen. Over het algemeen vind ik dat mensen te snel aan kinderen beginnen. Mensen die hun eigen zaakjes niet eens op orde hebben, nemen een kind en hebben geen idee wat ze aan het doen zijn. Ze hebben te weinig tijd en aandacht voor hun kind, vergeten het op te voeden, bieden het onvoldoende rust en geven het verkeerde voeding. Ik zie het op televisie, maar ook gewoon in mijn omgeving. Veel ouders doen maar wat en dat vind ik kwalijk. Daarom wil ik zelf een weloverwogen keuze maken. ▶

TIPS VOOR TWIJFELAARS

Nederland kent steeds meer 'twijfelmoeders': vrouwen die er nog niet over uit zijn of ze wel kinderen willen. Twijfel jij ook nog? Misschien kun je iets met de volgende tips.

Freelance journaliste Patricia de Ryck richtte een aantal jaar geleden de website www.twijfelmoeder.nl op, voor alle vrouwen die - net als zij - twijfelen of ze wel of geen kinderen willen. Op de website vind je onder meer columns, artikelen, weetjes en een forum. Wil je nog meer weten over twijfelmoeders? Lees dan een van onderstaande boeken.

BOEKEN

Geen kinderen, geen bezwaar
(Emely Nobis, 2007)

Zwanger worden.
Handboek voor kinderwensen en twijfelaars
(Mariël Croon, 2004)

Dilemma!
Wil ik een kind of niet?
(Mirjam Immerzeel, 2004)

Priscilla heeft nooit een kinderwens gehad

'IK LOOP VAAK TEGEN VOOR OORDELEN AAN'

Naam: Priscilla Schipperheijn

Leeftijd: 43

Woonplaats: Beuningen

Beroep: verkoopster in een kledingwinkel

'Zo'n baby hoeft ook echt niet bij mij op schoot geduwd te worden. Wat moet ik ermee?'

Het klinkt misschien gek, maar ik had al niks met kinderen toen ik zelf nog een kind was. Poppen en barbies, daar vond ik niks aan. Ik speelde liever met de oudere kinderen buiten. Op de kleuterschool zat ik nooit in de poppenhoek om 'vadertje en moedertje' te spelen, maar ging ik met jongens in de zandbakken ravotten. Ik kreeg ooit een kinderwagen cadeau, maar die gebruikte ik als huisje voor mijn cavia.

Zodra je ouder wordt, begin je door te krijgen dat je misschien anders bent dan anderen. Die moedergevoelens kwamen bij mij maar niet. Vriendinnen raakten zwanger en kregen kinderen. Daarmee veranderde ook de inhoud van gesprekken. Ineens ging het alleen nog maar over kinderen. Dat vond ik in het begin best lastig. Zelf

heb ik namelijk helemaal niets met dat onderwerp.

Al werden al mijn vriendinnen moeder, ik heb nooit getwijfeld. Ik heb geen kinderwens, voel geen drang om moeder te worden. Dat betekent overigens niet dat het altijd makkelijk is om af te wijken van de 'norm' en van wat gebruikelijk is. Maar moet ik dan aan kinderen beginnen om er maar 'bij te horen'? Nee, dat lijkt me niet de juiste motivatie.

"Je krijgt er later spijt van, als je alleen achterblijft", zeggen sommigen. Ik denk dat ik dat nog wel de meest irritante en egoïstische opmerking vind. Zou ik later spijt moeten krijgen dat ik nooit kinderen heb gekregen, alleen maar omdat ik dan alleen achterblijf? Dan denk je toch alleen maar aan jezelf? En wie garandeert jou dat ze later überhaupt voor je

'Veel mensen beginnen impulsief aan kinderen of omdat het erbij hoort. Dát is pas gek!'

zullen zorgen? Je moet aan kinderen beginnen omdat je dat leuk vindt, toch niet omdat het 'handig' is voor later?

Geen kinderman

Tegen de mannen in mijn leven ben ik altijd meteen duidelijk geweest. Ik wil niemand voor de gek houden en vind dat mannen moeten weten waar ze aan toe zijn. Mijn huidige partner heeft een zoon, maar die was al vijftien toen wij elkaar leerden kennen. Dat vind ik wel verschil maken. Mijn vriend weet ook dat het voor mij wel anders was geweest als hij een baby of een peuter had gehad. Dan had ik wel drie keer nagedacht voordat ik aan een relatie met hem was begonnen. Eigenlijk is mijn vriend ook geen echte kinderman, geen geboren vader. Wat dat betreft passen we wel bij elkaar. We waren er gelukkig ook meteen over uit: wij zouden samen écht geen kinderen gaan krijgen. No way.

Om me heen zie ik veel ouders die vinden dat ze het maar zwaar hebben. "Ik heb geen privéleven meer", zeggen ze dan.

Of: "Alle energie wordt uit me gezogen." Ik kan niet zo goed tegen dat soort uitspraken. Als ik zoiets hoor, denk ik: dat had je van tevoren toch kunnen weten?

Als er in mijn familie weer een kind geboren is en ik een babyfoto onder mijn neus geschoven krijg, doet dat me niks. Leuk voor die mensen hoor, maar ik voel er niets bij. En zo'n baby hoeft ook echt niet bij mij op schoot geduwd te worden. Wat moet ik ermee? Het grappige is dat een baby bij mij ook altijd meteen begint te huilen. Alsof ze aanvoelen dat ik niks van ze wil. Pas als kinderen een jaar of acht worden en ik er voor mijn gevoel een normaal gesprek mee kan voeren, dan vind ik het wel leuk. Maar dat hele 'koetsjie-koetsjie'-gedoe met baby's, daar ben ik niet voor gemaakt.

Nooit oma

Ik loop vaak tegen vooroordelen aan. Mensen kunnen - vaak zonder het zelf te beseffen - heel lompe dingen zeggen. Bijvoorbeeld: "Als je moeder bent, weet je pas écht hoe het is om ergens voor te zorgen."

Ik begrijp ook niet helemaal waarom de focus zo ligt op het feit dat ik geen kinderen wil. Ik ben er namelijk ook niet op tegen als iemand wél kinderen wil, ook al begrijp ik dat niet. Sommige mensen houden niet van katten, anderen niet van honden, en ik toevallig niet van kinderen. Nu ik wat ouder ben, merk ik dat er minder vaak wordt gevraagd of ik toch écht geen moeder wil worden. Daar ben ik blij om. Blijkbaar beginnen mensen zich erbij neer te leggen: Priscilla gaat nooit kinderen krijgen.

Voor mijn moeder kan ik het

'Het grappige is dat een baby bij mij ook altijd begint te huilen. Alsof ze me aanvoelen...'

nog steeds weleens jammer vinden, hoor. Zij is heel leuk met kinderen, maar ik ben enig kind en ze zal dus nooit echt oma worden. Ze past nu op de kinderen van iemand anders en zo is ze toch een soort oma. Volgens mij is dat een prima oplossing. Want om nu een kind te nemen omdat ik medelijden heb met mijn moeder, dat slaat natuurlijk nergens op.

Ik heb deze beslissing met mijn volle verstand genomen. Ik vraag me weleens af of sommige mensen die wél kinderen hebben ook niet beter hadden moeten nadenken. Veel mensen beginnen heel impulsief aan kinderen of omdat het erbij hoort. Eigenlijk is dát pas echt gek. ■

Vrijwillig kinderloos

Kinderloosheid kan een heel bewuste keuze zijn. Het CBS ondervroeg vrouwen tussen de zesentwintig en vijfenvierig jaar die de verwachting hadden dat ze kinderloos zouden blijven. Veertig procent beschouwde zichzelf als onvrijwillig kinderloos, terwijl de overige zestig procent aangaf zelf te kiezen voor een leven zonder kinderen.

Vrouwen hebben uiteenlopende redenen om niet aan kinderen te beginnen. Meer dan de helft van de vrijwillig kinderloze vrouwen gaf aan dat kinderen hun vrijheid zouden aantasten. Andere vaak genoemde redenen zijn:

- Kinderen opvoeden kost te veel tijd en energie
- Partner wil geen kinderen
- Kinderen vallen moeilijk te combineren met werken
- Geen behoefte aan kinderen/niet geschikt voor het ouderschap
- Kinderen kosten te veel geld